

УДК 657.1.012

DOI: <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2025-2-17>

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ НАЦІОНАЛЬНІЙ СИСТЕМІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ БІЗНЕСУ

Д. В. ЛЮДВЕНКО

доктор економічних наук, доцент,
старший науковий співробітник відділу економіки аграрного виробництва,
ННЦ «Інститут аграрної економіки»

Н. О. ТОМІЛОВА-ЯРЕМЧУК

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку і оподаткування,
Білоцерківський національний аграрний університет

Н. М. КРУПА

кандидат біологічних наук, доцент,
доцент кафедри садово-паркового господарства,
Білоцерківський національний аграрний університет

А. В. НЕПОЧАТЕНКО

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності,
Білоцерківський національний аграрний університет

О. В. КУРМАЗЕНКО

аспірант,
ННЦ «Інститут аграрної економіки»

Анотація. *Мета статті* – дослідити особливості функціонування національної системи бухгалтерського обліку в умовах цифрової трансформації бізнесу та економіки України, визначити основні виклики та перспективи вдосконалення інформаційного забезпечення. **Методи дослідження:** аналіз та синтез; індукція та дедукція; абстрагування та узагальнення; теоретичний аналіз; системний підхід; метод компаративного аналізу; статистичні методи; метод моделювання. **Результати дослідження.** Пропонується оптимізація національної системи бухгалтерського обліку в Україні через впровадження її автоматизація у вигляді таких інструментів як BAS, SAP, IC, MEDoc та інших програм електронного документообігу. Інформаційні технології підвищують ефективність ведення облікової справи, зменшують ризик людських помилок і збільшують швидкість обробки фінансових даних. **Практична значущість результатів дослідження.** Використання Big Data та аналітики допомагає покращити прогнозування фінансових потоків. Активна практика штучного інтелекту (ШІ) і роботизований процес (RPA) дозволяють автоматизувати рутинні облікові операції, що зменшують навантаження на працівників бухгалтерської служби. Використання технологій блокчейн у фінансовій звітності забезпечує прозорість і незмінність даних, що підвищує довіру до таких заходів.

Ключові слова: бухгалтерський облік, національна система обліку, трансформація економіки, цифровізація.

Постановка проблеми в загальному вигляді та зв'язок із найважливішими науковими чи практичними завданнями. За сучасних умов господарювання, науковий прогрес досяг наступного етапу розвитку людства – діджиталізації суспільства. Розвиток цифрової економіки має значний вплив на ринкові відносини та світову спільноту, що змінює діючу структуру ведення підприємницької діяльності. Поява такої форми ведення бізнесу стала відображенням і реакцією на масштабні технологічні зміни, що відбуваються у всіх сферах активності людини. Інновації, які стрімко реалізуються у форматі технологічних

стартапів, допомагають подолати конкурентів та суперництво між галузями національної економіки. Застосування підходів діджиталізації у сучасній практиці ведення ініціатив підприємництва призводить до появи важливого інструменту управління – цифровізації бухгалтерського обліку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій демонструє, що проблематика перспектив розвитку національної системи бухгалтерського обліку та звітності в контексті цифрової трансформації економіки є сучасним трендом у вітчизняних науковців, представників професійних організацій бухгалтерів і аудиторів, спеціалістів органів державної влади.

Наприклад, експертами Федерації професійних бухгалтерів і аудиторів України проведено дослідження відповідності чинного законодавства України Директивам ЄС у сфері обліку та аудиту, результатами якого стали публікації та виступи на круглих столах й конференціях [16].

Когорта вчених, серед як С. Ф. Голов, вивчали вимоги законодавства ЄС щодо фінансової звітності підприємств держав-учасниць та напрямки її вдосконалення у вітчизняних підприємств з метою подальшої гармонізації із нормативною базою Єврозони [9].

У наукових висновках Н. О. Гура [11] проведено порівняльний аналіз Директиви 2013/34/ЄС та запропоновані пропозиції щодо внесення змін до законодавства України в контексті імплементації зазначеного Документу з урахуванням міжнародного досвіду.

Вивчено теоретичні засади та передумови процесу впровадження МСФЗ в Україні за етапами їх розвитку, динаміки та структури в описі О. С. Яцунської [22].

Цифрова трансформація бухгалтерського обліку є одним із основних напрямів модернізації економіки України. Тривалий час питання діджиталізації процесів рахівництва вивчається вітчизняними та зарубіжними вченими. Велика кількість наукових праць присвячені аналізу сутності інформаційної зміни бухгалтерського обліку та її впливу на фінансову звітність підприємств. Так, українські дослідники Н. О. Петренко, Л. В. Машковська означають цифровізацію як стратегічний напрям облікової системи, що забезпечує реформування автоматизації рутинних процесів, впровадження електронного документообігу та інтеграцію сучасних технологій даних [17].

У зарубіжній літературі [1–4] діджиталізація розкривається насамперед, як трансформація процесів надання державних послуг, при цьому правові основи використання цифрових технологій для реалізації завдань фіскально-адміністративних функцій, досліджено недостатньо.

Решта наукових публікацій демонструє вплив технологій штучного інтелекту (ШІ), роботизації бізнес-процесів (RPA), хмарних обчислень та блокчейн-рішень на ефективність ведення операцій з рахівництва. Описи Т. Гринько, У. Петриняка та В. Андруша доводять, що автоматизація бухгалтерського обліку за допомогою ERP-системи (SAP, BAS, 1C) активізує підвищення точності даних контролю та зниження операційних витрат [10].

Зазначені обставини визначають необхідність більш глибоких науково-практичних досліджень для обґрунтування популярних засад впровадження цифрових послуг у функціонування бухгалтерського обліку в Україні, що формують його мету та актуальність.

Формування цілей статті (постановка завдання). Мета статті – дослідити особливості функціонування національної системи бухгалтерського обліку в умовах цифрової трансформації бізнесу та економіки України, визначити основні виклики та перспективи вдосконалення інформаційного забезпечення.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Національна система бухгалтерського обліку (НСБО) має організаційний характер і спрямована саме на регулювання ведення моніторингу даних у підприємницької діяльності. Її мета – запровадження методологічного й методичного забезпечення у поліпшенні роботи бухгалтерської служби на підприємствах [18, с. 51].

НСБО становить собою сукупність принципів, нормативно-правових актів, стандартів та методик, що регулюють порядок ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні. Основним завданням є забезпечити надійність фінансової інформації для зацікавлених сторін – стейкхолдерів (органи державного саморегулювання, власників бізнесу, інвесторів та кредиторів).

Сучасний аналіз допоміг сформувати та адаптувати різні трактування НСБО у вітчизняній та зарубіжній економічній літературі (табл. 1).

На основі наведених трактувань запропоновано НСБО визначати як сукупність нормативно-правових актів, стандартів, методів і процедур, що визначає порядок ведення бухгалтерського обліку та підготовки фінансової звітності відповідно до економічної політики держави у формуванні достовірної управлінської інформації. Стимулює інтеграцію з міжнародними стандартами, забезпечує високий рівень фінансових даних, виступає ефективним інструментом для залучення іноземних інвестицій та підтримує відновлення національної економіки.

НСБО формується на основі Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» [19], нормативно-правових актів, зокрема Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, а також методичних рекомендацій, інструкцій щодо обліку окремих операцій та ведення реєстрів.

Основними викликами НСБО на сучасному етапі розвитку є:

- недостатня інтеграція з міжнародними стандартами фінансової звітності;
- ускладнення ведення обліку суб'єктів малого та середнього бізнесу з деякими змінами податкового законодавства;
- низький рівень цифрової грамотності працівників бухгалтерської служби в регіональних територіальних громадах;

Таблиця 1

Національна система бухгалтерського обліку в сучасній економічній науці

№ з/п	Автор (и)	Визначення НСБО
1	Завгородній А. Г., Сопко В. В.	Система регулювання бухгалтерського обліку, що формується на основі національного законодавства, міжнародних стандартів та економічної політики держави.
2	Пушкар М. С.	Механізм збору, реєстрації, обробки та узагальнення інформації про фінансово-господарську діяльність суб'єктів господарювання відповідно до державної економічної політики.
3	Шигун М. М.	Нормативно врегульований механізм узагальнення фінансової інформації, який використовується для прийняття економічних рішень у межах конкретної держави.
4	Г. Нідлз (Needles G.)	Стандартизований підхід до ведення фінансового обліку та складання звітності відповідно до законодавчих і податкових вимог країни.
5	Р. Ентоні (Anthony R.), Дж. Ріс (Reese J.)	Частина економічної інфраструктури держави, що забезпечує формування фінансової інформації для потреб державного управління, бізнесу та суспільства.
6	С. Бейлі (Bailey S.)	Набір принципів, стандартів і практик, які вступають у дію правила реєстрації, обробки та аналізу фінансових операцій у межах певної юрисдикції.

Джерело: узагальнено авторами на підставі [7; 14; 15; 16; 20]

– недостатня кількість кваліфікованих кадрів у сфері фінансового обліку.

Функціонування і розвиток НСБО як основного інформаційного ресурсу управлінської системи потребує цифрової трансформації, оновлення законодавства, підвищення кваліфікації бухгалтерів та посилення ролі аналітики у фінансовій звітності. Вона має великий вплив на економічні процеси в усіх секторах національної економіки та підвищує продуктивність за рахунок автоматизації і вдосконаленню бізнес-процесів. Конкурентоспроможність вітчизняних підприємств напряму залежить від створення нових продуктів і послуг та стимулює до використання сучасних практик.

Цифрові технології відкривають доступ до глобальних ринків збуту через ефективні засоби комунікації. Зміна бізнес-моделей дозволяє підприємствам інтегрувати нові інструменти діджиталізації для досягнення своїх стратегічних цілей, а конкуренція зростає через доступність бізнес-

кластеру для нових гравців. Застосування аналітики даних допомагає власникам, виробникам, підприємствам приймати обґрунтовані рішення та оптимізувати свої стратегії.

Зміна інформаційних результатів стає невід'ємною частиною сучасних ринкових відносин, бухгалтерського обліку, змінює всі аспекти ведення господарської та економічної діяльності. Трансформація традиційних бізнес-процесів робить їх більш ефективними та адаптованими до вимог цифрового середовища. Характер взаємодії між підприємствами, клієнтами та партнерами також набуває іншого вигляду, у побудові нових можливостей для співпраці та інновацій.

Основні принципи цифровізації вітчизняної економіки в сучасних умовах господарювання адаптовано та сформовано в таблиці 2.

Трансформація даних діє на розподіл ресурсів і доходів, що є причиною для формуванню нових економічних моделей та ринкових відносин. Відбувається розширення можливості бізнесу,

Таблиця 2

Принципи цифровізації економіки України

№ з/п	Принцип	Опис
1	Доступність	Створення умов для вільного та зручного доступу до цифрової інформації для всіх громадян і організацій
2	Цільова орієнтація	Підвищення якості життя за рахунок впровадження цифрових технологій для різних категорій користувачів
3	Інформаційна доступність	Підвищення здатності суспільства збирати, використовувати та обмінюватися інформацією для забезпечення його безпеки та розвитку
4	Відкритість і міжнародна співпраця	Поглиблення інтеграції України в міжнародні цифрові ринки через електронну торгівлю та інші онлайн-сервіси
5	Інформаційна безпека	Захист даних та цифрових прав громадян у контексті зростання кіберзагроз
6	Комплексний підхід	Державна підтримка у створенні умов для ефективної вітчизняної цифрової трансформації

Джерело: сформовано авторами за [8]

підвищується якість життя та створюється перспективи для економічного розвитку. Виникає потреба в аналізі глобальних індексів, що оцінюють рівень розвитку інформаційної економіки. Їх моніторинг дозволяє зрозуміти рівень цифрової готовності та конкурентоспроможності різних країн, особливо в аспектах кібербезпеки та інноваційного потенціалу.

Європейська комісія щорічно (з 2014 року) публікує звіт щодо індексу цифрової економіки та суспільства (DESI), який відстежує прогрес у діджиталізації країн-членів Євросоюзу. Нині, він має вигляд з таких компонентів, як людський капітал (human capital); зв'язок (connectivity); інтеграція цифрових технологій (integration of digital technology) та державних послуг (digital public services). Зведений показник узагальнює відповідні дані з ефективності інноваційних технологій у Європі та контролює еволюцію їх держав-членів в області цифрової конкурентоспроможності. Індекс, що зведений з даних Євростату, допомагає визначити пріоритетні заходи, тематичні розділи та проаналізувати головні сфери політики ЄС. Наприклад, звіт за 2023 рік демонструє, що найвищі рівні DESI відзначають у Фінляндії, Нідерландах та в Швеції, а найнижчі – у Румунії та в Болгарії [5]. Україна також має свої значення Індексу цифрової трансформації (рис. 1).

Запропонована методологія базується на комплексному підході та дозволяє вимірювати як цифрові послуги й інфраструктуру, так і процес цифровізації в органах місцевого самоврядування та територіальних громадах. Максимально можливий індекс – 1 бал, що відображає показники спроможності в економіці, цифрових навичок, інфраструктури, державних послуг та зміни даних в органах місцевого самоврядування. Результати дослідження становить, що в середньому по Україні показник у 2023 р. – 0,632 балів. Найвище значення зафіксовано у Дніпропетровській (0,908), Львівській (0,891) та Полтавській (0,833) областях [5].

Середній показник 2024 року становив 0,497 бали з 1 можливого, де найвищий критерій в субіндексах, як «Проникнення базових е-послуг» (0,759), «Інституційна спроможність» (0,687) та «Розвиток інтернету» (0,686). Найменший – «Впровадження режиму «без паперів» (0,421), що вказує на необхідність посилення роботи в майбутній господарській діяльності підприємств [6].

Також, Індекс дозволив оцінити рівень доступу до Інтернету в соціальних установах. За результатами аналізу, доступ до мережі мають: 71 % закладів загальної середньої освіти, 67 % закладів дошкільної освіти та 57 % закладів охорони здоров'я [13].

Показники за 2023 рік демонструють, що Мінцифра досягла стратегічної мети – 6 мільйонів українців взяли участь у програмах розвитку інформаційних навичок. За результатами опитування, 60 % дорослого населення країни покращили їх до базового та вищого рівня. Параметр Index, у категорії «Цифрова освіта», зріс і становить 0,656 проти 0,460 минулорічного [21].

За результатами дослідження з'ясовано, що Індекс цифрової трансформації економіки є критерієм, який оцінює рівень впровадження та використання інформаційних технологій у різних сферах економіки з метою підвищення продуктивності, інноваційності і конкурентоспроможності за наступними складовими (рис. 2).

Аналіз даних визначив загальний рівень цифрової трансформації економіки та її здатність адаптуватися до сучасних технологічних змін. Так, останніми роками, CDTO (Chief Digital Transformation Officer) успішно реалізували понад 210 унікальних міжгалузевих проєктів, що дало змогу здійснити регіональні ініціативи з цифровізації в різних регіонах України (рис. 3).

Підтверджено, що високий рівень інформаційної трансформації встановлює економічне зростання, залучення інвестицій, підвищення ефективності бізнесу та управління країною. Низка країн, в т.ч. і Україна, активно працюють над цифровізацією, розробляють стратегії та інвестують у дану галузь інновацій.

Цифрові технології та передові практики розвиваються досить швидко, що важко передбачити чи проаналізувати. Проте, все більше зростає ймовірність появи проривних інновацій, які можуть кинути виклик традиційним бізнес-моделям. Конкурентні переваги отримують ті компанії, які раніше за інших починають будувати свою цифрову екосистему.

Серед перспектив подальшого функціонування і розвитку національної системи бухгалтерського обліку в процесі інформаційної трансформації економіки та бізнесу, на нашу думку, необхідно виділити:

- подальша цифровізація облікових процесів та інтеграція з глобальними фінансовими системами;
- спрощення вимог до ведення обліку малого та середнього бізнесу (впровадження хмарних технологій в обліковому процесі, що спростить доступ до фінансових даних та скоротить витрати на ІТ-інфраструктуру);
- підвищення кваліфікації працівників бухгалтерської служби у сфері технологій діджиталізації;
- автоматизація звітності шляхом впровадження передових ERP систем;

Рис. 1. Індекс цифрової трансформації економіки 2024 р.

Джерело: взято із [6]

– цифровізація податкового адміністрування та повна інтеграція електронного документообігу з державними сервісами (Дія, e-РРО);
 – синхронізація з міжнародними стандартами (МСФЗ, XBRL) для спрощення фінансової звітності та залучення інвестицій.

Висновки із зазначених проблем і перспективи подальших досліджень у поданому напрямі. НСБО України переходить у фазу

трансформації, адаптуючись до сучасних викликів цифрової економіки. Впровадження автоматизованих рішень, гармонізація з міжнародними стандартами та модернізація нормативно-правової бази диктує необхідність до підвищенню прозорості фінансової звітності, зменшенню бюрократичного тягаря та більш ефективному обліку в українському бізнес-середовищі. Для успішного функціонування НСБО в умовах діджиталізації

Рис. 2. Структура Індексу цифрової трансформації економіки

Джерело: сформовано авторами на підставі проведених досліджень

Рис. 3. Цифрові проєкти, реалізовані Україною з 2019–2023 рр.

Джерело: взято із [6]

економіки необхідно оновити законодавчу базу, посилити освіту та цифрове навчання бухгалтерів, стимулювати інвестиції в дані технології. Розвиток кібербезпеки є важливим, разом з використанням електронних підписів, блокчейн-рішень і багатофакторної аутентифікації. Прискорити процес інтеграції сучасних технологій здатна лише урядова підтримка цифрового бухгалтерського обліку та створення пільгових умов малому і середньому бізнесу.

Інформаційна трансформація бухгалтерського обліку в Україні має значний потенціал, але потребує системного підходу, модернізації законодавства та активного впровадження новітніх практик. Успішне впровадження зазначених змін надасть можливість підвищити ефективність ведення облікових процесів, покращити якість подання фінансової звітності, забезпечить конкурентоспроможність національної економіки у світі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Bannister F., Connolly R. ICT, Public Values and Transformative Government: A Framework and Programme for Research. *Government Information Quarterly*. 2014. Vol. 31. № 1. P. 119–128.
2. Bryson J., Crosby B., Bloomberg L. Public value governance: Moving beyond traditional. *Public administration and the new public management*. 2014. Vol. 74. № 4. P. 445–456.
3. Janssen M., Estevez E. Lean Government and Platform-Based Governance – Doing More with Less. *Government Information Quarterly*. 2013. Vol. 30. P. 1–8.
4. Siskos E., Askounis D., Psarras J. Multicriteria decision support for global e-government evaluation. *Omega*. 2014. № 46. P. 51–63.
5. Смерічевський, С., & Поканевич, Ю. (2023). Детермінанти адвокації стратегій розвитку українських цифрових ринків в умовах конкурентних та безпекових викликів. *Цифрова економіка та економічна безпека*, (7 (07)), 9–15. DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.7-2>
6. Результати цифрової трансформації в регіонах України за 2023 рік. (2023). URL: <https://adm.dp.gov.ua/news/rezultaty-tsyfrovoi-transformatsii-v-rehionakh-ukrainy-za-2023-rik>
7. Бухгалтерський облік. Основи теорії та практики: підручник / [А. Г. Загородній, Г. О. Партин, Л. М. Пилипенко, Т. І. Партин]; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т «Львів. політехніка». 4-те вид., доопрац. і допов. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2018. 280 с.: табл., схеми.
8. Гавриленко Н. Г., Тарасенко І. О. Сучасні тенденції цифровізації економіки: проблеми та перспективи розвитку. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки»*. 2021. № 3 (47). С. 36–46.
9. Голов С.Ф. Подальші кроки євроінтеграції в сфері обліку та звітування. Перспективи розвитку обліку, аналізу та аудиту в контексті євроінтеграції: Зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. (18 травня 2023 р., м. Одеса). С. 39–40.
10. Гринько Т., Петриняк У., Андруша В. Цифровізація бізнес-процесів: основні тенденції та покращення креативності персоналу. *Сталій розвиток економіки*, 2024, 2(49), 10–14.
11. Гура Н.О. Розвиток обліку на підприємствах малого бізнесу України в світлі Директиви 2013/34/ЄС. *Фінанси України*. 2018. № 10. С. 1–9.
12. Єганов О. Ю., Ажищев В. Ф., Погорєлова О. В., Баланенко О. Г. Організація інформаційних систем в управлінні. Warsaw: RS Global Sp. z O.O., 2020. 84 с.
13. Жук В. М. Розвиток теорії бухгалтерського обліку: інституціональний аспект: монографія. Київ : ННЦ «ІАЕ», 2018. 408 с.
14. Засадний Б. Перспективи розвитку національної системи бухгалтерського обліку в умовах євроінтеграційних процесів. *Економіка та суспільство*, (20). 2019. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1178>
15. Людвенко, Д. В., Томілова-Яремчук, Н. О., Крупа, Н. М., Непочатенко, А. В., & Камінецька, О. В. (2025). Шляхи інтеграції діджиталізації в управління податками: досвід вітчизняної і світової стратегії. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*, (14). DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14648946>
16. Перспективи розвитку бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту в умовах інноваційних інформаційних технологій : монографія / Є. А. Карпенко, О. В. Карпенко, А. І. Мілька [та ін.]. Полтава : ПУЕТ, 2021. 410 с.
17. Петренко Н. О., Машковська Л. В. Цифровізація державних адміністративних послуг в Україні: нормативно-правові аспекти. *Право і суспільство*. 2020. № 2. С. 112–119. DOI: <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2020.2-1.18>
18. Петрук О. М., Василішин С. І. Інституціональні фактори обліково-аналітичного забезпечення управління економічною безпекою підприємств. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*, (3(47)), 2020, 47–55. DOI: [https://doi.org/10.26642/pbo-2020-3\(47\)-47-55](https://doi.org/10.26642/pbo-2020-3(47)-47-55)
19. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
20. Пушкар М., Семанюк В. Етапи формування облікової науки та її подальший розвиток. *Вісник економіки*. 2023. Вип. 2. С. 172–187. DOI: <https://doi.org/10.35774/visnyk2023.02.172>
21. Семенишена Н. В. Облік в умовах інституційних змін: теорія та методологія : дисертація на здобуття наук. ступ. д-ра екон. наук. Тернопіль, 2021. 427 с.
22. Яцунська О. С. Процес упровадження МСФЗ в Україні. *Бізнес-інформ*. 2016. № 3. С. 173–182.

REFERENCES

1. Bannister F., Connolly R. ICT, Public Values and Transformative Government: A Framework and Programme for Research. *Government Information Quarterly*. 2014. Vol. 31. № 1. P. 119–128.
2. Bryson J., Crosby B., Bloomberg L. Public value governance: Moving beyond traditional. *Public administration and the new public management*. 2014. Vol. 74. № 4. P. 445–456.
3. Janssen M., Estevez E. Lean Government and Platform-Based Governance – Doing More with Less. *Government Information Quarterly*. 2013. Vol. 30. P. 1–8.
4. Siskos E., Askounis D., Psarras J. Multicriteria decision support for global e-government evaluation. *Omega*. 2014. № 46. P. 51–63.
5. Smerichevskyi, S., & Pokanevych, Y. (2023). Determinanty advokatsiyi stratehiy rozvytku ukrayins'kykh tsyfrovyykh rynkiv u konteksti vyklykiv konkurentsii ta bezpeky [Determinants of advocacy of strategies for the development of Ukrainian digital markets in the context of competitive and security challenges]. *Digital Economy and Economic Security*, (7 (07)), 9-15. <https://doi.org/10.32782/dees.7-2>
6. Pidsumky tsyfrovoyi transformatsiyi v rehionakh Ukrayiny za 2023 rik [Results of digital transformation in the regions of Ukraine for 2023] (2023). URL: <https://adm.dp.gov.ua/news/rezultaty-tyfrovoy-transformatsii-v-rehionakh-ukrainy-za-2023-rik> [in Ukrainian].
7. Zahorodniy, H. O. (Eds.). (2018). *Osnovy teorii ta praktyky [Accounting. Fundamentals of theory and practice]. M-vo osvity i nauky Ukrayiny, Nats. un-t "L'viv. politehnika". 4-te vyd., dooprats. i dopov. L'viv : Vyd-vo L'viv. Politehniky* [in Ukrainian].
8. Havrylenko, N. H. & Tarasenko I. O. (2021). Suchasni tendentsiyi tsyfrovizatsiyi ekonomiky: problemy ta perspektyvy rozvytku. [Modern trends in digitalization of the economy: problems and development prospects]. *Mizhnarodnyy naukovy zhurnal «Internauka». Seriya: «Ekonomichni nauky»*, № 3(47), 36-46 [in Ukrainian].
9. Holov, S. F. (2023). Podal'shi kroky evrointehratsiyi v sferi obliku ta zvituvannya. [Further steps of European integration in the field of accounting and reporting]. *Perspektyvy rozvytku obliku, analizu ta audytu v konteksti yevrointehratsiyi: Zb. materialiv mizhnar. nauk.-prakt. konf.* (pp. 39-40). Odesa [in Ukrainian].
10. Hryn'ko, T., & Petrynyak, U., & Andrusha, V. (2024). Tsyfrovizatsiya biznes-protsesiv: osnovni tendentsiyi ta pokrashchennya kreatyvnosti personal [Digitalization of business processes: main trends and improvement of personnel creativity]. *Stalyy rozvytok ekonomiky*, 2(49), 10-14 [in Ukrainian].
11. Hura, N. O. (2018). Rozvytok obliku na pidpryemstvakh madoho biznesu Ukrayiny v svitli Dyrektyvy 2013/34/YES [Development of accounting at small business enterprises of Ukraine in the light of Directive 2013/34/EU]. *Finansy Ukrayiny*, 10, pp. 1–9 [in Ukrainian].
12. Yehanov, O. YU. & Azhyshev, V. F. & Pohoryelova, O. V. & Balanenko, O. H. (2020). Orhanizatsiya informatsiynykh system v upravlinni [Organization of information systems in management]. Warsaw: RS Global Sp. z O.O., 2020. 84 [in Ukrainian].
13. Zhuk, V. M. (2018). Rozvytok teorii bukhhalters'koho obliku: instytutsional'nyy aspekt: monohrafiya. [Development of accounting theory: institutional aspect: monograph]. Kyiv: NNTS «IAE», 2018. 408 [in Ukrainian].
14. Zasadnyy, B. (2019). Perspektyvy rozvytku natsional'noyi systemy bukhhalters'koho obliku v umovakh yevrointehratsiynykh protsesiv [Prospects for the development of the national accounting system in the context of European integration processes]. *Ekonomika ta suspil'stvo*, (20). URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1178> [in Ukrainian].
15. Lyudvenko, D. V., Tomilova-Yaremchuk, N. O., Krupa, N. M., Nepochatenko, A. V., & Kaminets'ka, O. V. (2025). Shlyakhy intehratsiyi didzhyalizatsiyi v upravlinnya podatkami: dosvid vitchyznyanoyi i svitovoyi stratehiyi [Ways of integrating digitalization into tax administration: experience of domestic and global strategy]. *Zdobutky ekonomiky: perspektyvy ta innovatsiyi*, (14). DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14648946> [in Ukrainian].
16. Karpenko, YE. A. (Eds.). (2021). Perspektyvy rozvytku bukhhalters'koho obliku, analizu ta audytu v umovakh innovatsiynykh informatsiynykh tekhnolohiy : monohrafiya [Prospects for the development of accounting, analysis and auditing in the context of innovative information technologies: monograph]. Poltava : PUET, 410 p [in Ukrainian].
17. Petrenko, N. O. & Mashkovs'ka, L. V. (2020). Tsyfrovizatsiya derzhavnykh administrativnykh posluh v Ukrayini: normatyvno-pravovi aspekty [Digitalization of state administrative services in Ukraine: regulatory and legal aspects]. *Pravo i suspil'stvo*, 2, pp. 112–119 [in Ukrainian].
18. Petruk O. M. & Vasylyshyn, S. I. (2020). Instytutsional'ni faktory oblikovo-analitychnoho zabezpechennya upravlinnya ekonomichnoyu bezpekoyu pidpryemstv [Institutional factors of accounting and analytical support of management of economic security of enterprises]. *Problemy teorii ta metodolohiyi bukhhalters'koho obliku, kontrolyu i analizu*, (3(47)), 47–55 [in Ukrainian].
19. Zakon Ukrainy "Pro bukhhalters'kyy oblik ta finansovu zvitnist' v Ukrayini" vid 16.07.1999 № 996-XIV [On accounting and financial reporting in Ukraine]. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14> [in Ukrainian].
20. Pushkar, M. & Semanyuk, V. (2023). Etapy formuvannya oblikovoyi nauky ta yiyi podal'shyi rozvytok [Stages of formation of accounting science and its further development]. *Visnyk ekonomiky*, 2. pp. 172–187. DOI: <https://doi.org/10.35774/visnyk2023.02.172> [in Ukrainian].
21. Semenushyna, N.V. (2021). Oblik v umovakh instytutsiynykh zmin: teoriya ta metodolohiya [Accounting in the context of institutional changes: theory and methodology]. *Doctor's thesis*. Ternopil' [in Ukrainian].
22. Yatsun'ska, O. S. (2016). Protses uprovadzhennya MSFZ v Ukrayini [The process of implementing IFRS in Ukraine]. *Biznes-inform*, 3, pp. 173–182 [in Ukrainian].

Dmytro Liudvenko, SEC “Institute of Agrarian Economy”, **Nadiia Tomilova-Yaremchuk**, Bila Tserkva, National Agrarian University, **Nataliia Krupa**, Bila Tserkva, National Agrarian University, **Andrii Nepochatenko**, Bila Tserkva, National Agrarian University, **Oleh Kurmazenko**, NSC “Institute of Agrarian Economy”. **Current challenges to the national accounting system in the conditions of digital business transformation.**

Annotation. The purpose of the article is to investigate the features of the functioning of the national accounting system in the context of the digital transformation of business and the economy of Ukraine, to identify the main challenges and prospects for improving information support. **Methodology of research.** In achieving the set goal, the researchers used the following methods: analysis and synthesis – to consider the elements of the national accounting system, their relationships and interaction in the digital environment; induction and deduction – to confirm the existing trends in the digitalization of accounting and formulate conclusions regarding the prospects for its development; abstraction and generalization – to highlight the key characteristics of the digitalization of accounting; theoretical analysis – the study of scientific works, regulatory legal acts, international accounting standards and financial reporting; systemic approach – consideration of accounting as a target system that interacts with economic and technological processes; comparative analysis method for comparing domestic and international experience in the digitalization of accounting, identifying the best approaches and tools; statistical methods – processing and analysis of statistical data on the implementation of information technologies in accounting in Ukraine; modeling method - forecasting changes in the accounting process system under the influence of digital innovations. The use of these methods allows for a comprehensive assessment of the impact of digital technologies on accounting and to offer recommendations for its further development in Ukraine. **Findings.** It is proposed to optimize the national accounting system in Ukraine through the introduction of its automation in the form of such tools as BAS, SAP, 1C, MEDoc and other electronic document management programs. Information technologies increase the efficiency of accounting, reduce the risk of human errors and increase the speed of financial data processing. **Practical value.** The use of Big Data and analytics helps to improve the forecasting of financial flows. The active practice of artificial intelligence (AI) and robotic process automation (RPA) allows to automate routine accounting operations, which reduces the burden on accounting staff. The use of blockchain technologies in financial reporting ensures transparency and immutability of data, which increases trust in such activities.

Keywords: accounting, national accounting system, economic transformation, digitalization.